Avioero ja asumusero

Malta

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Avioeroa voivat hakea puolisot yhdessä tai toinen puoliso yksin. Avioero-oikeudenkäynnin alkaessa puolisoiden on pitänyt asua erillään yhtäjaksoisesti tai lyhyemmissä jaksoissa vähintään neljän vuoden ajan avioerohakemusta edeltäneiden viiden vuoden aikana. Vaihtoehtoisesti heidän on pitänyt olla vähintään neljä vuotta virallisesti asumuserossa. Tuomioistuimen on myös katsottava, että puolisoiden ei voida kohtuudella olettaa pääsevän sovintoon. Avioeron edellytyksenä on myös, että puolisot ja kaikki lapset saavat tarvittavan elatusavun. He voivat kuitenkin milloin tahansa luopua tästä oikeudesta. Kun puolisot ovat olleet asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä, avioeron tuomitseminen ei muuta sitä, mikä on aiemmin sovittu osapuolten kesken, tai mitä heille on määrätty. Tilanne muuttuu ainoastaan avioeron oikeusvaikutusten osalta. On huomattava, että puolisoiden ei tarvitse ennen avioeron hakemista olla asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä.

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Lainsäädännössä ei säädetä avioeron perusteista. Kuten edellä todetaan avioeron edellytyksistä, avioero-oikeudenkäynnin alkaessa puolisoiden on pitänyt asua erillään yhtäjaksoisesti tai lyhyemmissä jaksoissa vähintään neljän vuoden ajan avioerohakemusta edeltäneiden viiden vuoden aikana. Vaihtoehtoisesti heidän on pitänyt olla vähintään neljä vuotta virallisesti asumuserossa.

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Kun puolisot ovat olleet asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä, avioeron tuomitseminen ei muuta sitä, mikä on aiemmin sovittu osapuolten kesken, tai mitä heille on määrätty. Tilanne muuttuu ainoastaan avioeron oikeusvaikutusten osalta. Asumuseroa koskevaa lakia sovelletaan sukunimiin, ja vaimo voi asumuseron tultua voimaan ottaa uudelleen tyttönimensä käyttöön. Tästä on kuitenkin ilmoitettava julkisessa asumuseroasiakirjassa (*public deed of separation*). Tuomioistuimen antaessa asumuseropäätöksen kyseinen ilmoitus on liitettävä oikeudenkäyntiasiakirjoihin ennen päätöksen antamista. Kun avioero tuomitaan, kaikki siviilioikeudelliset velvoitteet ja osapuolten velvollisuus elää yhdessä raukeavat. Lisäksi puolisoiden perintöoikeudet toistensa omaisuuteen lakkaavat sinä päivänä, jona avioeropäätöksestä tai -tuomiosta tulee lainvoimainen.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoiden välillä

Kun puolisot ovat olleet asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä, avioeron tuomitseminen ei muuta sitä, mikä on aiemmin sovittu osapuolten kesken, tai mitä heille on määrätty. Maltan siviililain (*Civil Code*) 66D §:n 5 momentissa säädetään, että kun puolisoiden omaisuuden ja sen tuottojen (osittainen) yhteisomistus tai -hallinta (*community of acquests / community of residue under separate administration*) lakkaa, puolisot voivat siitä huolimatta molempien suostumuksella erota jakamatta yhteisesti omistamaansa omaisuutta.

3.3 puolisoiden alaikäisiin lapsiin

Avioeron voimaantulo ei vaikuta oikeuksiin ja velvoitteisiin, joita vanhemmilla on lapsiaan kohtaan, eikä sopimuksiin, joita on tehty lasten huoltajuudesta. Vanhempi voi kuitenkin väittää, että toinen vanhempi ei sovellu heidän alaikäisten lastensa huoltajaksi. Jos tuomioistuin yhtyy tähän näkemykseen, huoltajaksi soveltumattomaksi katsottu vanhempi ei voi toisen vanhemman kuollessa saada huoltajuutta ilman tuomioistuimen lupaa. Alaikäisten lasten elatusvelvollisuus jatkuu 18 vuoden ikään saakka. Jos lapsi jatkaa opintojaan, elatusvelvollisuus jatkuu 23 vuoden ikään saakka, jollei toisin sovita.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Kun puolisot ovat olleet asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä, avioeron tuomitseminen ei muuta sitä, mikä on aiemmin sovittu osapuolten kesken, tai mitä heille on määrätty. Näin ollen avioero ei vaikuta elatusvelvollisuuteen, paitsi jos osapuolet toisin päättävät. Tuomioistuin voi avioerohakemuksen hyväksyvässä tuomiossa määrätä sen osapuolen, jolle elatusapua on määrätty maksettavaksi, asian käsittelyn aikana esittämästä pyynnöstä, että toisen osapuolen entiselle puolisolleen tai lapsilleen maksaman elatusavun saaminen varmistetaan tarkoituksenmukaisella ja kohtuullisella vakuudella, joka määritetään osapuolten tilanteen mukaisesti. Vakuuden arvo voi olla enintään viiden vuoden elatusavun suuruinen. Vakuutta koskeva pyyntö voidaan esittää myös milloin tahansa avioerotuomion antamisen jälkeen, kun elatusapua on tuomion mukaan maksettava.

Kun puoliso yksin tai yhdessä toisen puolison kanssa haluaa purkaa avioliiton ja toimittaa avioerohakemuksen toimivaltaiseen siviilituomioistuimeen, tuomioistuin edellyttää ennen menettelyn aloittamista heidän tapaavan sovittelijan, jos puolisot eivät ole olleet asumuserossa yhteisestä sopimuksesta tai tuomioistuimen päätöksellä. Sovittelija selvittää, onko puolisoiden välien korjaantuminen mahdollista. Jos sovintoon ei päästä eivätkä puolisot ole vielä sopineet avioeron ehdoista, avioero pyritään toteuttamaan sopimuksella. Sopimuksessa käsitellään seuraavia ehtoja tai osaa niistä:

lasten huoltajuus;

lasten tapaamisoikeus;

elatusapu toiselle tai kummallekin vanhemmalle ja jokaiselle lapselle;

asuminen puolisoiden yhteisessä kodissa;

puolisoiden yhdessä osittain tai kokonaan omistaman tai hallitseman omaisuuden jakaminen.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumuseroa hakeva puoliso jättää asiaa koskevan hakemuksen tuomioistuimelle, joka antaa tuomion puolisoiden oikeuksista ja velvoitteista asumuseron aikana.

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Asumuseron myöntäminen edellyttää, että yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy;

uskottomuus;

perheväkivalta;

puolison toiseen puolisoon tai lapsiin kohdistama väkivaltainen, julma tai uhkaileva käytös tai vakavan vamman aiheuttaminen;

puolisoiden ei kohtuudella voida odottaa asuvan yhdessä avioliiton rikkouduttua peruuttamattomasti;

puolison hylkääminen.

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Puolison, jota vastaan asumusero julistetaan, on maksettava **elatusapua** toiselle puolisolle ja lapsille 18 vuoden ikään saakka. Jos lapset opiskelevat päätoimisesti, ikäraja nousee 23 vuoteen. Toiselle puolisolle ja lapsille maksettavan elatusavun suuruutta määritettäessä otetaan huomioon kaikki heidän tilanteeseensa vaikuttavat seikat, joita ovat muun muassa seuraavat:
kokonaisvaltaiseen arvioon perustuvat lasten tarpeet;
fyysiset tai henkiset vammat;
sairauksien seuraukset, jos niiden vakavuuden vuoksi puolisot tai lapset eivät pysty huolehtimaan itsestään;
puolison, joka on määrätty maksamaan elatusapua, mahdollisesti heikentynyt tulonhankkimiskyky, joka johtuu siitä, että hän on avioliiton aikana joutunut huolehtimaan kotitaloudesta, toisesta puolisosta ja avioliiton aikana syntyneistä lapsista;
kaikki tulot ja muut etuudet, jotka toinen puoliso saa tai molemmat puolisot saavat lainsäädännön mukaisesti;
puolisoiden ja lasten asumiseen liittyvät vaatimukset;
rahamäärä, jonka puoliso olisi saanut jonakin etuutena (esimerkiksi eläkkeen muodossa), mutta josta hän joutuu luopumaan asumuseron vuoksi.
Tuomioistuin voi toisen puolison vaatimuksesta päättää, että **aviopuolisoiden yhteinen koti** jää kokonaisuudessaan kyseiselle puolisolle siksi ajaksi ja niillä ehdoilla, jotka tuomioistuin katsoo parhaiksi. Tuomioistuin voi myös päättää, että yhteinen koti myydään, jos molemmilla puolisoilla ja heidän lapsillaan on asianmukainen vaihtoehtoinen asunto. Tuomioistuin voi myös päättää yhteisen kodin myynnistä saatavan tuoton jakamisesta puolisoille. Jos molemmat puolisot omistavat yhteisen kodin, tuomioistuin voi määrätä sen jommallekummalle puolisolle, joka puolestaan korvaa toiselle tämän kärsimän rahallisen tappion.
Kun tuomioistuin antaa asumuseroa koskevan tuomion, se määrää myös lasten **huoltajuudesta** pitäen lasten hyvinvointia tärkeimpänä perusteena. Tuomioistuin voi kuitenkin puolison pyynnöstä päättää, että toinen puoliso ei sovellu heidän alaikäisten lastensa huoltajaksi. Jos tuomioistuin tekee tällaisen päätöksen, huoltajaksi soveltumattomaksi katsottu vanhempi ei voi toisen vanhemman kuollessa saada alaikäisten lasten huoltajuutta ilman tuomioistuimen lupaa.
Vaimo voi asumuseron tultua voimaan ottaa uudelleen **tyttönimensä** käyttöön. Tästä on kuitenkin ilmoitettava julkisessa asumuseroasiakirjassa (*public deed of separation*). Tuomioistuimen antaessa asumuseropäätöksen kyseinen ilmoitus on liitettävä oikeudenkäyntiasiakirjoihin ennen päätöksen antamista.
Kaikissa tapauksissa asumuseron vaikutukset **kolmansiin osapuoliin** alkavat vasta sen jälkeen, kun asumuseroasiakirja rekisteröidään julkiseen rekisteriin.

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

Avioliiton mitätöinti tarkoittaa, että se ei ole tullut lainkaan voimaan.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliitto on mitätön, jos
asianomaisen maan avioliittolain mukaisia muodollisuuksia ei ole noudatettu;
jompikumpi osapuoli pakotettiin suostumaan avioliittoon fyysistä tai henkistä väkivaltaa käyttäen tai uhkaamalla;
jommankumman osapuolen suostumus on merkityksetön toisen osapuolen henkilöllisyyttä koskevan erehdyksen vuoksi;
jommankumman osapuolen suostumus on saatu aikaan petoksella, joka koskee toisen osapuolen henkilökohtaista ominaisuutta, joka voi vakavasti vahingoittaa avioliittoa;
jommankumman osapuolen suostumus on merkityksetön, koska hänen kykynsä arvioida avioelämää tai aviopuolisoiden välttämättömiä oikeuksia ja velvollisuuksia on olennaisesti rajoittunut tai hänellä on sellainen psyykkisen poikkeavuus, jonka tuloksena hän ei pysty täyttämään välttämättömiä velvollisuuksiaan aviopuolisona;
jompikumpi osapuolista on impotentti, jolloin impotenssi voi olla absoluuttista tai suhteellista mutta sen on täytynyt alkaa ennen avioliiton alkamista;
jommankumman osapuolen suostumus on merkityksetön, koska avioliitto, yksi tai useampi avioelämän olennainen osa tai oikeus sukupuoliyhteyteen puolison kanssa on nimenomaisesti suljettu pois;
jompikumpi osapuolista asettaa suostumukselleen lykkäävän ehdon;
jommallakummalla osapuolista ei ollut avioliiton solmimishetkellä vaadittavaa käsityskykyä tai tahtoa antaakseen suostumuksensa avioliittoon; tämä koskee myös ohimenevää syytä;
aviopuolisot eivät ole olleet sukupuoliyhteydessä keskenään.

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Pätevän avioliiton vaikutusten katsotaan olleen aina voimassa mitättömäksi julistetun avioliiton aikana syntyneiden tai siitettyjen lasten osalta. Sama koskee lapsia, jotka ovat syntyneet ennen avioliittoa ja joiden isyys on tunnustettu ennen avioliiton mitätöintiä koskevan tuomion antamista. Jos vain toinen vanhemmista on toiminut vilpittömässä mielessä, kyseisiä vaikutuksia sovelletaan hänen ja lasten hyväksi. Jos molemmat vanhemmat ovat toimineet vilpillisessä mielessä, pätevän avioliiton vaikutuksia sovelletaan ainoastaan niiden lasten hyväksi, jotka ovat syntyneet tai jotka on siitetty mitättömäksi julistetun avioliiton aikana. Puolison, joka on vastuussa avioliiton mitättömyydestä, on maksettava vilpittömässä mielessä toimineelle puolisolle elatusapua viiden vuoden ajan. Tämä velvollisuus päättyy, jos vilpittömässä mielessä toiminut puoliso avioituu uudelleen.

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Vaihtoehtoisia keinoja ei ole, vaan avioeroa on aina haettava tuomioistuimelta.

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Avioeroa, asumuseroa ja siviilivihkimisen mitätöintiä haetaan riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen perheoikeuden jaostosta (*Civil Court, Family Section*). Maltan kirkollisen tuomioistuimen (*Ecclesiastical Tribunal*) myöntämän avioliiton mitätöinnin rekisteröintiä haetaan muutoksenhakutuomioistuimelta (*Court of Appeal*). Avioeroa, asumuseroa ja siviilivihkimisen mitätöintiä koskeva hakemus on vannottava oikeaksi. Hakemukseen on vastattava 20 päivän kuluessa. Vaadittavat liiteasiakirjat riippuvat siitä, mitä hakija haluaa osoittaa oikeaksi. Kirkollisen tuomioistuimen myöntämän avioliiton mitätöinnin rekisteröintiä haettaessa asiakirjoihin on liitettävä jäljennökset ensimmäisen oikeusasteen kirkollisen tuomioistuimen *(Metropolitan Tribunal)* antamasta tuomiosta, toisen oikeusasteen alueellisen tuomioistuimen (*Regional Tribunal of Second Instance*) määräyksestä, täytäntöönpanomääräyksestä ja vihkimistodistuksesta.
Kukin asumuseroa hakenut asianosainen voi milloin tahansa oikeuskäsittelyn aikana hakea asumuserohakemuksen muuttamista avioeron julistamista koskevaksi hakemukseksi. Tätä muutosta on kuitenkin haettava ennen kuin oikeus vetäytyy harkitsemaan tuomiota.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Oikeusapua voi saada, jos riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestystä koskevan lain 912 §:ssä asetetut edellytykset täyttyvät.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Avioeroon, asumuseroon ja avioliiton mitätöintiin liittyvään päätökseen voi hakea muutosta. Sen sijaan Maltan kirkollisen tuomioistuimen myöntämän avioliiton mitätöinnin rekisteröintiä koskevaan määräykseen ei voida hakea muutosta.

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Ulkomaisen tuomioistuimen päätös, joka koskee naimisissa olevan henkilön asemaa tai vaikuttaa siihen, tunnustetaan sellaisenaan Maltan lainsäädännössä, jos kyseisen päätöksen antaa toimivaltainen tuomioistuin maassa, jonka kansalainen toinen menettelyn osapuolista on tai jossa tämä asuu. Kyseinen päätös kirjataan Maltan julkiseen rekisteriin (*Public Registry*). (Osoite: **Evans Building, Triq Merkanti, Valletta VLT 2000).**
Maltan lakien lisäksi sovelletaan myös EU:n lainsäädäntöä, eli tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2201/2003. Asetuksen 22 artiklan mukaan avioeroa, asumuseroa ja avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevaa tuomiota ei tunnusteta, jos
a) tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;
b) tuomio on annettu pois jäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu vastaajalle tiedoksi niin hyvissä ajoin ja sillä tavalla, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaajan todetaan yksiselitteisesti hyväksyneen tuomion;
c) tuomio on ristiriidassa sellaisen tuomion kanssa, joka on annettu oikeudenkäynnissä samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään, tai
d) tuomio on ristiriidassa toisessa jäsenvaltiossa tai muussa valtiossa kuin jäsenvaltiossa samojen asianosaisten välillä aikaisemmin annetun tuomion kanssa, ja tämä aikaisemmin annettu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista pyydetään.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan päätöksen tunnustamista vastustettaessa on otettava yhteys riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen perheoikeuden jaostoon (*Civil Court, Family Section*). Sovellettavasta menettelystä säädetään Maltan lakien 12 luvussa.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puolisot eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Siviilituomioistuimilla on toimivalta käsitellä avioerohakemus ja päättää asiasta, jos vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:
vähintään toinen puolisoista asui Maltassa päivänä, jona avioerohakemus jätettiin toimivaltaiseen siviilituomioistuimeen; tai
vähintään toinen puolisoista oli asunut vakinaisesti Maltassa avioerohakemuksen jättämispäivää välittömästi edeltäneen vuoden ajan.

Tämä verkkosivu on osa Sinun Eurooppasi -sivustoa.
Anna palautetta sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 17/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.